

Christelig

Eyk = Predikan /

20.

Swer.

Then Ehreborne/ Gudfruchtige och Dygdessamme
Matrona,

H. Karin Erichs Dotter

Wört /

Then

Ehreborne/ Wäll / Achtade och Förståndige Herrens

Hr Bills Werffz /

Förnåhm Borgare och Handelsmans vti

Hernösand/ fordom Elskelige nu mera

hoos Gud Salige Mafa.

Hwilken Åhr 167 then tog ett saligt affked

ifrån thenne Werldenes wedermöda / och bles then Augusti samma

Åhrs med wänlige Christelige Ceremonier besodrat till

sin Graf och hwilorum i Hernösands Ryr.

lig vti Hederligt och Förnembligis

Soldts närward.

Hällen af

HAQVINO BOHLIN,

SS. Th. Lect. Hernös:

Tryckt i Stockholm af Joh. G. Eberdt.

82
Ehreborne/ Wällachtade och Wälförständi-
ge Herrn /

Hr. Nills Pers-

Borgare och Inwånare uti Hernösand / med sitt För-
nämne Swårfolck / Swågrar och Swågersto der sammastå-
des / till en tröst och hugnelig åtancka öfwer sin fordom kåre
Gudi sampt fromom tåckelige / och nu i Christo
Saligen fränskilde döde / är thetta ringa
arbetet öfwersänt och tienstligen
dedicerat

af

Auctore

I Guds Faders / Sons och
then Helge Andes Namn / Amen.

Erre/lär of betänckia at wij döo
måste på thet wij måge förstån/
dige wara/ önske hwar och en som sin
saligheet liär hafwer med Mose af
den 91 Psalmen. En döo är allom all/
mänt/ effter Menniskiom är förelagt en gång Döo/
och sedan Domen; Men döo förståndeligen / kommer
ganska få och särskilte Menniskior till. Thet är ju det gam/
bla förbundet/ Tu måste döo; men thet Nya: Salige
äre the döde/ som i Herranom döo här effter/ ja
Anden säger at the skola hwila sig ifrån sitt ar/
bete. Denne Arona skola alla hans Helige hafwa: thet
the obetänchte wandra all Kiötz wäg / alla Werldenes
wäg/ och förlora sitt hopp i Dödenom. Aff these alle såsom
wij nogsampt befinne/ att all lycksaligheet bör rätteligen stat/
tas af Andalyhtene/ effter der Andan är god / thet är all
ting gått/ altså twiflar man en/ det ju hwar och en så större
Orsak fattar at betänckia then yttersta/ nämbl. wår Lifz och
wan

Förberedelse
till Bönen.

Heb. 9. 27.
Gud bör man
bita om en
Salig Döo.

Ap. 14. 13.
Psal. 149:
1. Reg. 2. 18:
Joh. 23. 14.

Escl. 11. 3.

Es. 40. 6. 7

Es. 103. 15.

Ps. 90. 5 seq

wandring; ända. Hvilken är en begynnelse til' all wälsärd
och lyff/ eller och en ingång till yttersta wedermödo och ålen-
de. En när Träd faller/ det falle Söder vth/ eller
Norr vth/ på hwilket rum det faller/ thet blifwer
det liggandes witnar vnder ett wacker förblome-
rat saal Predikaren i det 11 Cap. Är och Menniskan om
denne sin dödsstund icke mera förwihader än ett Trä/ det
i första sin tilwänt lätteligen och snart afhugges/ och der thet
än länge/ ja til någre 100 Åhr wänte/ grönstades och höge
sig förmerade/ kan det doch vppå en liten stund nederfällas/
vptändas och till assto läggias. Thet och Gudz Ande will
haswa om Menniskiones Leswerne tilkienna gifwit / då han
med förgångelige och the ting som alt för snart förgå och om
intet warda det förliknar. Elaias Propheten hörde en röst/
den der sade Predika. Enär han frågar/ hwad han Predika
stulle/ gifwes honom detta argument: Alt Kiött är
Höö/ och all thes godheet är såsom ett blomster
i Markene/ Höö torkas bort/ blomstret förwif-
nar/ ty Herrans Ande blås thet inn.

David i den 103 Psal. wittnar och tydeligen at en men-
niskia är i sitt leswerne såsom Gräs/ hon blomstras så-
som ett Blomster på markene / när wädret där
öfwer går/ så är thet intet mer thet / och thes
rum känner thet intet meer. Alwen så lägger och
Moses såsom en serdeles bewefande orsaal til denna hertes
suckan / att Herren Gud låter Menniskiorna gå sin roos så-
som en ström / och åre såsom en sönn/ lika såsom Gräs det
doch smarlige förwiner. Wärt Lyff/ säger han/ går
snart sin roos/ lika som wij flugo bort. See!
detta är Herrans Andes och Gudz Heligas ombömme om
wärt

wårt Liffz obeständighet / det wår så säkert förnöte. Man
förbyggar här the werldzlige Menniskiors och Hedniska Do-
mar / aff hwilka en få / der de Menniskiones Liffzlångd något
werdera skulle / hafwa the / doch under andra ord / med Pin-
daro jemfört Menniskian med dhe små diut / Ephemeroi
kallade / som wid floden Hypanim uppå en Dag södas / till-
wåra och döo / hwilket och sant wara / förutan otaliga
Exempel som i Gudz Ord och til åminnelse åre antechnade /
dageliga försarerheten wist låter betyga. Här ligger nu
för wår ögon / eu Ung / Karll och Dödelig Menniskia / den wål
til många åhr öfwerlefwa funnat ; Den kärligast sin Man
frögda / och sine R. Föräldrar sampt alle bekante med serdeles
dygder och behageligt Gemöte hugna kunne. Men stoda
doch huru snart dödzens krafft heñe och beröfwat och bedröf-
weligen till Jorden sålt / så att nu aff heñes Exempel och å-
skådande / the unga kunna wist merkia / Döden och uppå sig
lura ; Och the gamle / Liffzens förstörare för dörene stå :
ingen ibland och wara som weet sin tiid / utan såsom Fiskarne
warda fångne med en skadelig Krook / och Fog- *Ecc. 9. 12.*
glarne warda fångne med snarone / så warda och
Menniskiorna bortrychte i ondom tiid / när han
hasteliga kommer öfwer them ; och dersöre mången
med Job oförmodeligen warda flagande : Jag wåntade det *Job. 30. 26.*
goda och thet onda kom / Jag wåntade Luset och Mörkret
kom. Och effter detta / såsom i ett stenbart Exempel / finnes
hafwa lyst uti thene wår Sahl. Christendoms Syfter /
hwilkens ytterste minne wår åtänckie på denne stundene. Ty
willia wår effter Gudz Ordz Anledning korteligen beståda /
huruledes en Enfaldig Christen kan med Gudz tillhielp thes
onda öfwerwinna i denne usle jemmerdalen / och ånteligen

Att föresatte mål i Himmelen ehnå. Ther til wij och rått
religen nest företalde: Herre lär oss betänckia at wij dödd må-
ste; anrope then Helige Trefaldigheet med Jesu Bön:
Fader wår ic.

TEXTEN

Uf then CXVI. Psalm.

Jag kom i Sämmer och Nöd. Men
Diag åkallade HERRANS Namn / O
HERRE fräls mina Siäl.

5. HERREN är Nädelig och Rätt-
ferdig och wår BLID är barmhertig.

6. Herren bewarar the ensaldiga:
när iag nedre ligger / så hielper han mig.

7. War nu åter tilfredz min Siäl /
ty HERREN gör dig gått.

8. Ty tu hafwer uttagit mina
Siäl utu Dödenom / min Sgon ifrån
Lårar / min Koot ifrån fall. Jag wil
wandra för HERKANOM / uti dhe les-
wandes Lande.

Ingången.

Besinner doch at HERREN förer sina He-
liga vnderliga / Herren hörer när iag åkallar ho-
nom /

kom / säyer David i sin 4 Psalm. Swar med then högt,
vplyste Konungen och Propheten / sådan som han sielf med
stor förundran hafwer igenom ransakat Gudz den aldrahögs-
tes obegripelige gärningar / vpmantar alle the vti thenna
Verldene leswa till ett waksamt betänkiande och idlesamt
åskådande / huruledes Gud sitt Regimente ibland Men-
skobarnen vnderligen och salsynt vtförer. Alle wistas wäl
i denne Verldene såsom vppå ett widt Theater och Skå-
deplaz / der åskådligt gifwes at see : Men såsom åskådarena
äre margfaldiga och aff åhstillig art och natur ; Ty låta
the sig gemenligen böjas af thet som med theras egit kynne
och egenkap måst öfwerens stämmer / der efter the och sine
omdömen om alle saker wetta ställa. Så at the aff jor-
den äre nepligen en gång det Himelen tillkommer / eller dem
som Himelen sökia / bewärda eller ansee ; Och ther the än
skönt sådant en liten stund vnder ögonen satte / förgiåta
the antingen straxt det aldeles bort ; eller platt obilligt till
andre orsaker / grund och vtslag wetta lämpa. Hvilket
sannerligen den Helige David i sin egen Person / och alle the
i Gudelighet och med ensaldige lesverne / ifrån then allmen-
ne hopen något stillfång giöra / måste besinna / the ther dage-
ligen åskåda huruledes sine och Gudz Dwänner hafwa
Förgengeligheten kiär / och älska Lögner ; Glä-
dia sig öfwer dens Rättfärdigas ropande / och til öfwer-
sidd hans Åra skämma. Sådane råder och förma-
ner Propheten / det the wille doch besinna / och lijka som af
inkomme och för ögonen stälte goda skäl (som af hwars
och ens Ennos och wandringz ändalycht tages) stitelligen
betrachta / det HERren förer sina Heliga vnderliga. To
denna HERren är en Himmels och Jorderisses Gud / den

Gudz styrefse
är vnderlig.

94. 23. 23. hart' när är/ then sig så högt satt hafwer/ och
Psal. 113. 4. 5. seer på the nedriga i Himmelen och på Jorde-
ne/ och thesfore håller them altid och Ewins
nerliga/ och skickar them at the icke annorlunda
gå måste/ såsom samma Propheete i then 148
Psalm. wittnar.

Med detta förändet förmenar iag allom lunnoge
wara / det ju Gudz Manen förstår wärs HERRES nådige
försyn och Regemente; Men huru han detta sitt Allmech-
tige Regemente ibland the Heliga vrförer/ önsker iag at
hwar och en wille achtsammare betrachta/ och utan förar-
gelse sig til godo lämpa. Det ena Bihordet; Underligen/
gifwer nu of the tankar/ det samma wär Herre oftast det-
ta förändet således anställer / at thet aff wårt förnuftt ey
tillfyllest fattas kan/ utan en irregularitet för wära Sgon-
synes. Och tyckz mig/ enär iag Herrans Wagn/ pålid-
rars stas/ och plägsed nogore öfwerwägar; icke orimeli-
gen desse orden vrennda af Hannas Prophetiskans böns-
läs i 1. Sam. 2. HERREN döder/ säger hon/ och gif-
wer lijf; han förer til Helfwetit och der vth-
igen; förstående med thet Ordet Död och Helfwetit/
hiertans Smerko/ Morgång / Nöd och Jämmer: twäre
om med Lijf och befrielse ifrån Helfwetit/ Gudz riska
wederqweckelse/ och Andans hugneliga Tröst. Hwilka bäg-
ge synden såsom the äre the sanne Christnas enstykte deel /
emådan the vnder tenna sin wandring wistas / så warder
theras tillstånd estertändeligen med ett sljkt förändet af
Gudz Ande vterrycht. Ty lyka som den der på triumph-
wagnen härligen sättsas will / måste först sin redelighet i
Stridzwagnene och hårda Drabningen erwisa; Allså den
der Gudz

Psal. 148. 6.

1. Sam. 2. 6.

Der Gudz hugswalelse och frögderijka ÅreCrona äthnuta
skal/han måste först en hård kamp vstå / och låta sitt hopp/
troo / tålmod och oförsträchte tilförsicht vppå plazen
kunbar blifwa. Iblan otalige Exempel, som i Vertzli-
ge och Andeliga Historier vti thetta finnes / framdrager
man allenast det allom funnoge Josephs. Hvilken vti
all twifwel sattes vppå en bedröfwelles och ängestz klarra/
tå han af sine Bröder obarmherteligen såldes til the Midi-
aniciske Kidpmån/och af dem wardt förder neder i Egnys-
ten. Der han och icke länge war / för än Potiphar en
Egyptisk Man/ som honom köppte hade / låt föra honom i
fångellet der Konungens fångar inneläge / hwarest med
honöshntes aldeles wara vte. Men war doch icke alt förlän-
ge för än dena bedröfwelsen wändes vti glädie / pracht
och stor härligheet ; I det han för sin dräpeliga Wisheet
och hemligheters vtydande / oförmodeligen blef satter öf-
wer Konungens Huus och hela Egypti Riike : behedral
med Pharaonis egen ring / och ikladder i hwitt Silke / sampe
om halften besmyrtat med en kostelig Guldbladio / och alt
detta till större wisheet / sattes vppå en prächtig och näst
Konungens förnemsste wagn att fringsföras med thet vtro-
pet: Tenne är Landzens Fader / som wä läse i Skapelsebo-
kens 39 och 41 Capit.

See således warder en Gudz wän vnderligen för-
der / hwar af the fiöglige sinnade / om Gudz styrelse war-
da offteast brachte till twifwelachtiga tankar / som dem quäl-
ier och gråmer. Doch bekymbrat sig en rätt Christen icke
högt der öfwer / vti ihertans ensaldigheet alt sådant till
godo länper / wetandes statta denne sin jordz hyddo såsom
en owarachtig waning ; Verldene en torr öfen ; denna
Lifz

Gen. 37. 21.

Gen. 41. 39.

Lijf Gladie som ett med floor ostadigheet förblandat goda
och allt hwad i handa bårs/ såsom af Gudi tillskickat/ och
set sig till nytta i den ewiga Saligheeten tlenar. Hwar
for the med Da id utaf vplásne orden/ vnder morgån-
gen och plågoner va till Herran/ om hwilkens nådige hielp the
af stadiga till. Besicht sig försäkra och vti medgången siuns
ga honom en helig Wilsso / Lof och Tacksägelse. Wy bez
trachte här af

I. En Enfaldig Christens Alendiga tillstånd här i werl-
dene/ sampt der af slytande Sorgeroop; och huru han vn-
der Nöden wänder sig til Herran/ och honom åstöder såsom
then rätte hielparen.

II. Huru then beträngde af Gudz hielpz och förlos-
ningz betrachtande vtrister på stolychtone i en herlig
Triumph Wilsa / med thet frimodiga vpsäat/ att wandra
för Herranom alltid och Ewinnerliga.

Gud vplyse oss våra Förståns Sgon/ att wy förstå
mätte hwad hopp han hafwer oss kallat till/ och af thes be-
trachtande fatta ett oförsträcht mod/ tröst och tålmod
vti all bedröfwelse; jagandes ester målet som föresatt är/
till then lödn/ som förehålles os wan effter af Gudz kallelse i
Christo Jesu! Amen.

Then Förre Deelen.

Korsen är
Christi beläte
och the Christe-
nas Känne-
märke.

TA Gudz vforade redskap Apostelen Paulus, wille för
the utwalde i Romerska Försämblingen framställa den her-
lige Gudz Nådes och Mildhets gradation och trappa/ genö
hwilken man ifrån Jordene til Himelen vpsstiger och saligheet
bekommes så lägger hä lykka som ett serstilt merkie/ på the Him-
melsta

melsta Stegan/ och them ther vppå troligen wandra / i det
8. Cap. medh these Orden : Wij wete att dhe som
hafwa Gudtår/ tiens all ting till thet bästa/ the
som effter vpsatet äre kallade. Ty hwilke han
hafwer försedt/ them hafwer han och beskärt /
att the skola wara hans Sons Beläte lifte. Chris
sti Gud; Sons Beläte det fins vti then Helliga Skrifte
icke enahanda. David i then 45 Psalmen beskriswer thet
ganska degeligen och behageligen : Tu äst / säger han /
then Däyeligaste ibland Menniskiors Barn/
täckelige äro tine Läppar/ derföre wälsignar tig
Gud Ewinnerliga. Men warder doch ingen med
detta Belädet wärdig at förlifnas/ för än han sig åskadat i
thet som Esai: vthi sitt 53. Cap. twärt emot framställer /
seendes : Han war then aldras förachteligaste och
wanwyrdaste/ full med wärck och sweda/ han
war så förachtat att man giömde bort ansichtet
för honom. Sådant wara Gud; Sons anseende wis
sar han sielf i höga Wis. 1. Cap. Der han bekänner och
säger : Jag är swart/ men ganska täck; och åter/
Seer icke ther effter / at iag så Swart är / ty
Solen hafwer bränt mig. Förstäendes med Sole
nes heta / den möda och arbete han för sin Kyrkia och
Försambling måst vstå/ och derföre såsom the Gudfruch
tige detta Gud; Beläte måtte lifka warda/ är en till vndran
des / at the nöd och motgång oftast försara. Ty the
af Solen brännas/ the wistas ju vnder en baran Himmel/ vts
stå arbete och för stor hetta wannächtas. Thet och Pau
lus en förtiger / så han i förberörde rum säger of lijda
med Christo/ och wistas i en swärth; wedermöda. Helt
B effter

Rom. 8. 27.

Psal. 45. 2.

Es. 53. 3.

Cant. 1. 5.

v. 17.

2. Tim. 3. 12. Effter alle the som widia Gudeligen leswa / måste lida för-
fölielse / och Herrens plågsed är / at hwilken han älskar /
then agar han / men han gisslar hwar och en Son
som han annammär aff Epist. til the Heb. 12.

Heb. 12. 6.

Davidz klä-
gan.

Medh thetta Christi Beläte sig och alle Christne förs-
liknas / wisar här tydeligen David, thet han elliest en högt
uplyst och med synnerliga gåswor beprydd Gudz wän sli-
tillstånd och wilkor / icke såsom något nytt / utan hela Gudz
Försambling nog kunnogt med these orden beskrifwer :
Jag komm i Jämmer och Nöd. Swårt är för
oh Wienniskior att påtänckia det ena Ordet Jämmer, men
see / in för Gud finnes behageligit / jämmeren föröka med
sielswa Nöden. Then Davidz wandring och omstiftle-
lige Lycka betrachter / han finner wiserligen bäggie detta hö-
nom drabbat. En hoo kan nogsampt betänckia / hwad nöd
och ångest han war uti weskaw / så han oförmodeligen af
sin Herre och Konung Saul, med wredsamme affecter blef
öfwertrumplat och fick ett spjut / såsom ett seerskile Dödzens
Sanningebod / effter sig i wäggen? Cy mindre war och the
som han måste lida uti Skene Maon, så han omränder
kring om en liten Bergsklippa måste vndflycht sökia / och
platt ingen tryggheet syntes hafwa öfrig. Ach Gud hwad
Jämmer och Nöd war och i Davids Hierta da han för sin
Ogudachtiga Son Absalon till Foot måste fly af Staden
Jerusalem ; lemdna sinom Fiendom sin Konglige hemwist
och goda / sampt lida bannor och smålek aff bespottaren
Simei. Ja / Nöd war wist förhanden så han ropa må-
ste: Ach Herre huru många äro mina Fiender
och så många sättia sig vp emoot mig ; sioor jäms-
mer da han sade ; Månge säga om mina Siäl /
hon

1. Sam. 19.

1. Sam. 23. 26.

1. Sam. 15. 16

Psal. 3. 1. 2.

hon hafwer ingen **Hjelp** när **Gudi**. **Swad** man
af detta företalde (som det och af Lärarna alltsåigen huf
lompas) här wille anskida / skal thet nog wickigt stallas
att förordsaka den flagan och **Marquet** som **Gudz** **Mans**
nen framställer: Men then som än så widlyfftigare och no-
gate these orden betrachtar / han får wist befinna att antä
mycke mera warit som **David** till denna **Angstan** bracht.
The ord som föregå dese: **Dödzens Snaror** hade
omfattat mig / och Helfwetis ängest hade råfat
uppå mig / the gifwa ju thet tilkänna att han under denna
flagan warit förskrächt med allehanda **Ängest /**
och stadder uti allsom största wedermärdigheet / inwärtas
Siälequal och **Lifswända**. Hwilkes börda och samman-
hang then aldranhärdast chrsfar / som wistas i then yttersta
nöden / hwarest / i en Summa, **ondt** är **uppåkommit**
ther intet taal på är / som **Gudz** mannen i then **40. Psal.**
flagar. Synes förtenskul / thenna qwidan icke orimmes-
ligen kunn lämpas in uppå thet **Gudz** barn / som blifwer för-
der til **Dödzens** portar och måste kämpa med **Dödzens** bit-
terheet / seendes grafwen sig aldranärmast wara. **Uti**
dessa tilståndet äre wist många **Dödzens** snaror / hwilka
Menniskan så hårt hålla och beängsliga / att hon måste flaz-
ga öfwer sin jämmar med **Hischia** af **Esa. 38.** Nu måste
lag fara til **Helfwetis** portar / **2c.** och med **David**
om **Dagen** ropa och om **Natten** icke tija; ry-
ta för sins hiertans oro skul / och säna: **Allina**
Länder borttorckas med alla / och intet helbreg.
Da är på min **Kropp**. **Mitt** **Hierta** hafwar /
min **kræfft** hafwer mig förlåtit / och mins **ögonz**
Ljus är icke när mig. **Ey** tin hand war (och är)

2. Par. 15. 6.

Psal. 40. 12.

Psal. 9. 14.

Esa. 38. 10.

Psal. 22. 2. 3.

Psal. 38. 9.

Psal. 38. 8. 11.

Psalm. 32. 4.

Dag och Natt swär på mig: Så att min wät-
 ska horttorckades / såsom thet om Sommarens
 tort warder / Sela. Hellsmetis ångest förordsaka och
 på den Dagen Gudz strängia Bredes klånflo / som fram-
 ställer för Siälene Lagsens Memorial och dunder / som off-
 tast i wålmachtene är öfwerträtt och förachtat; Men nu
 till at böja Hiertat till andra tankar i Samwetet skoor or-
 roo och ångsligheet yppwäcker / och tilfogar i Lefamen wård /
 i Hiertat ångest / i Siälene qwida och fruchtan / för det al-
 drig återwändande onda. See thetta war then Gud-
 fruchtige Davidz ålendiga tilstånd / det wij annorledes en-
 kunna än med sorgfult Mod och Medynckan åståda / att han
 som war en Gudz wån skulle all sådant wista och lyda. Ur
 förthenstul här nåst / of en gagneligare / än at betrakta och
 öfwerwåga huru han sig teer vnder detta Beswäret / med
 hwad Mod han thet yptager / och hwad medel han brukar / at
 utkomma utur these swärheeter och bedröfwelser.

Medel och
 sätt at utbiel-
 pa sig uhr jem-
 meren / är
 B O R N.

Prov. 18. 20.

Ioel. 2.

Apostelen Jacob han gifwer dem nödtrångdom
 ett trooligit Råd i sin Epistels 5. Cap. Lidder / säger han /
 ibland ider någon Bedröfwelse / han bidie; stat-
 tandes Bönen wara the Rättfärdigas hielp / roligheetenes
 Brun och dhen Himmelska Stegan / hwar igenom en up-
 stiger til Gud / och honom i Trone qwarhåller / till des han
 then beträngde wålsignar och hielper. Detta gifwer och
 David tilkänna sig öfwat då han säger: Men iag å-
 kallade HERRANS Namn / ty HERRANS Namn
 är ett fast Slätt / den Rättfärdige löper tust och
 warder bestärmat / och hwar och en som åkal-
 lar HERRANS Namn / han warder Salig.
 witnar Ioel i sitt 2. Cap.

Mårkeli

Merckeligt är thet David här straxt biffogat sielf-
wa Bönen som han vnder sin Jämmer till Gud framstälte läs-
tandes der med see all högheet in för Gud böra fierran wa-
ra/ och alt i hiertans ödmjukheet och enfaldigheet böra see/
lemnandes således allom Rättfinnigom ett Reglement och
Förskrift/ huruledes the alswarsamligen och trösteligen bi-
dia stole. **O H Erre fräls mina Siäl.**

2. Cor. 10. 5.

Bönens egen-
skaper.

Ett sorgfult Hierta det brukar en många Ord/ äre
doch Orden thes viktigare ju närmare the aff Hiertat fly-
ta. Baals Tjenare och Präster/ the begynte sina Böner
om Morgonen och framdrogo them in till Aftonen. Phari-
seerne woro mångt aluge såsom Hedningarne/ menandes att
the skola war da hörde för sin mång Ord skul; (som Chris-
tus om them witnar hoos Mat. i det 6.) vlantwiswel at
theras Hiertan och Mod för lust och goda Dagar hade tid
och roo sitt taal at besmyckia; Men Moses Gudzmanen
får som nogast fram en suck; then likwål/ der dehes Bödn
kallas en styggeelse in för H Erreanom / heeter ett ropande.
Och hwad behöfwer den in för H Erreanom många Ord
framsöra/ som med David wet bekiänna: Herre tu vt-
ransaker mig och kanner mig. Hwad iag sit-
ter eller vpstår/ west tu thet/ tu förstår mina tan-
kar fierran. Hwad iag går eller ligger så ästu
omkring mig/ och seer alla mina wägar. Ty
si/ det är intet ord på mine Tungo/ det du Her-
re icke alt west.

1. Reg. 18. 20.

Mat. 6. 7.

Psal. 139. 1. 2. 3.

Ett serstilt the rätte Christnas Kännemärke är wiff
det David här största bekymret bär om sina Siäl/ såyande
O H Erre fräls mina Siäl. Ty man finner at Werldes
des Barn fast annorlunda sitt begär och trånghet vpstås
fia.

Cap. 2. 6.

Ha. **W**isshetenes Bockz 2 Cap. Kommet nu sena
 ha at andra inbordes / och låter of leswa wäl/
 medan wij kunne / och bruka of medan wij unge
 äre. Wij willia fylla of med bästa Wijn och
 Salwo / låt of icke försurnia Majblomstren zc.
 Swilka alla förthen skull Apostelen Paulus til the Phillip:
 rätteligen betygat hafwa **B**uken för sin Gud thes
 ras **A**hra till skam. Men the Gudfruchtige som sig bät
 tre bewärda / och betrachta det Gudz Kiske är icke Maat el
 ler Dryck / utan Rättfärdigheet och Fryd och Frögd i den
 Helige Andä ; Kroppen wara allenast en jordist Hyddo /
 Stofft och Leer ; Men Siälen / den bästa delen / den
 högste gäswan och dens aldrahögstes Tempel ; Utså skid
 ta the icke mera tidtet / än så wida thet tienar Andanom /
 och fodra allenast Kroppen till Siälens Härberge.

Ph. 1. 3.

Böneus fasta
Grundwaal /
är Barmher-
tigheet.

Med hward Hopp och Förtröstan han denne sin
 Bön framslåder / det utwijsa the Pelare och Grund / han
 den påstödier. Den ena är Gudz stora Nåde och Barm
 hertigheet / den Andra HErrans obegripelige Rätt
 färdigheet. **H**Erren / säger han / är Nädig och
 Rättfärdig / och war Gud är Barmhertig.
 Barmhertigheeten styler wära feel / och Näden öfwerseer
 med wära brister. Thetta är ett ursprung och uphoff
 til alt godt / som wij wänka och ährnä kunna. En utan nå
 den är all ting dödt / och utan Barmhertigheet och ett
 warmt Hjerta / ligger all ting öde. Bägge detta är den
 störste hugswalelse hwar med Gudz Ande i nöd och mot
 gångof tröstar / och the Helige sig widhållit hafwa Skulle
 iag icke med råttta giöra dig såsom Adama och til
 pynta dig lika som Zeboim ? men mitt Hjerta
 hafwer

Hof. 11. 3. 9.

hafwer ett annat sinne / min Barmhertigheet
är så brinnande / att iag icke g... wil effter min
grymma Wrede / eller wänd... mig til at iagh
platt förderfwar Israel / bepyat st... then Helige som
ibland oss är / hoos Hol. i det 11 Cap. Then betrangde
Gudz Kyrdia / enär hon intet seer hwart hon sin skal / vp
rättar sig och medh thetta vti Klagowis. 3. at **HERR**
kans Mildheet är ännu icke vte / hans Barm.
hertigheet hafwer ännu icke ända / vtan hon är
hwar Märgon ny / och din Trooheet är stook.
Wysåne och medh David af hans 36 Psalm Huru
dyr är tin Godheet / Gud / at Menniskio barn
Tröst hafwa vnder tina wingars skugga.

Thren. 3. 22.

33.

Psal. 36. 5.

Vnderligt skal wäl mångö synas / det David här framter
Gudz Rättfärdigheet / såsom ett wist Scöd / der wid then
Allende sig i nöd vphållan kan ; Ty hwad äre wij Brättfär
dige / att wij selfwe Rättfärdigheeten af alla fördrista / mäs
ge wij en snarare in för Gud och framtee med the Ord / pro
pheten Dan. i sin Bön och 9. Cap. brukar : Wij lig
gia in för dig (O HERR) med våra Böner / icke
vppå våra Rättfärdigheet : vtan på tina sto
ra Barmhertigheet ; och medh David i then 143. Ps.
sucka : Gad icke til Doms med tin tienare / Ty
för dig är ingen lefwande Rättfärdig. Men at
och these äre tröstelige Ord / thet finner wist den som bes
trachter Rättfärdigheeten icke som hon är ett med Gudz
ewiga Essens och Warelse / och en förtärande Eld
emot Syndare / vthan såsom hon gönom Näden förme
dlat är til vår Saligheet. Effter hwilken betrachtelse
Apostelen i den 1 Epist. til the Corinthier och 1 Cap. säger

Rättfärdig
heet.

Dan. 9. 18.

Psal. 143. 2.

at

Psal. 36. 11.

Psal. 5. 9.

Psal. 48. 10.

Esai. 54. 17.

Esai. 59. 9.

Rom. 3. 24.

Rom. 4. ult.

1. Pet. 2. 24.

att Christus Gudz Son sielf är gjorder of til
Rättfärdigheet / til Helgelse och Förlofning.
En förmedels honom är den Rättfärdigheet / som of til
vår och vndergång / för Syndenes skull / borde lända /
bliska in i hedrofwelse en Hugswalelse / i Angest en Weder-
gweckelse och vnder ansåchning en Tröst ; såsom och Da-
uid låter see i den 36. 5 och 48 Psalmerne / och Esai. i det
54 och 59 cap. ther the om Rättfärdigheeten tala icke annors
lunda än om Gudz innerlige Nåde och Barmhertigheet.
Wi sielfwe hafwa plat intet at berömma of för Gudi / effe-
ter all vår Rättfärdigheet intet annorlunda är / än som ett
befläckiat och orent Kläde / men så wette wi doch lijkwäl /
at ther wi troligen omfatta Christum / som är Döder
för våra Synder / och är vpstånden för våra
Rättfärdigheet / så warder wisi Gud hans ewig giällä-
de betalning för vår ofulkembligheet vptagandes / och of
således efter förbette sin Rättfärdigheet frukallandes. En
såsom tenne vår Gud Fader förmedelst Jesu förtienst en gång
fulkomligen til Fridz stälter är / så kan ju Rättfärdigheeten
icke två gånger wedergäldning och Lösn vifodra / besynner-
ligast hoos the som sielfwe ensaldige äre och hrukas sak
Jesús Gudz Son vptager och föredachtningar. Med hwil-
ken förthenstul alle Christne vti Trone rätteligen sig erö-
sta / wetandes at ju then omögeligen kan förgåten warda /
som genom then Rättfärdige Tienaren Christum är gior-
der til Gudz Folk och Fostersäar / och altså af Gudi sig til-
delte Rättfärdigheet beslita sig om Rättfärdigheetenes fruch-
ter ; Döo Syndene och lesfwa Rättfärdigheete-
ne såsom Apost. Petrus i 1 Ep. 2 Cap. talar.

Vti Trone förthenstul och oförsträcke Tilförsicht
bestädar

bestädat icke allenast ett sådant wälsignat Gudz Barn /
Herrns Nåde och Rättferdigheet / utan och icke frucht
frögdeligen sig tillägnat och applicerar.

Bägge detta gör David, då han säger: **S**er-
ren bewarar the ensaldiga / när iag nederligger /
så hjälper han mig. Ord till hwilka man wäl sättia må
ett granwarigt Nota bene. Ty då man det Ordet en-
saldigt för Werldene nämpner / så uptager hon thet straxt
om ett förachtat och wanwördigt Golt / som måtte war-
da begabbat / och är them Rikom såsom en Lam-
pa / förachtat i thetas Hierta / som Job talar i sitt 12.
och stättas för Werldenes affstraf och wijdunder
efter Pauli Ord 1. Cor. 4. Men i Gudz Dom är thet fast
annorlunda / effter hwilken wij och fullstå all sådan anslag /
och all högheet / som sig uphåfwer emoot Gudz Kunskap ;
wetandes att the rätte Gudz barns egenkap är **E**nsaldig-
heet. Thet Mästaren med then lärde Tungan wist will
hafwa tillkänna gifwit / då han framställer ett Barn mitt i
bland sina Lärjungar / och them således tiltalar hoos Mat.
18. Sannerliga säger iag eder / utan i omwän-
den eder och warden såsom Barn / skolen i icke
komma i Himmelriket. Hwilken nu sig sielff
förnedrar som thetta Barnet (förstå wi ostrym-
tat ensaldigheet) han är then störste i Himmelriket.
These kallas elliest **S**achtmodige / och aff Christo hoos
Mat. 5. åtniuta thet berömmet at the äre Salige och sko-
la besittia Jorden. David i sin 37 Psalm nämpner
them ålende / the ther skola ärfwa Landet / och lust
hafwa i storom frijd.

Ålende äre the i thet utwärtas åstådande / men Sälle
och

11. Fros och
allförsichtan /
som bör wisa

1. I gemen
emoot the en-
saldige.

Joh. 12. 4. 5.

1. Cor. 4.

The ensaldig-
ge äro Guds
behagelige.

Mat. 18. 3. 4.

Mat. 5. 5.

Psal. 37. 11.

Theras kenne
Phil. 4. 8.

Psal. 37. 9.
Psal. 36. 11.

Mat. 6. 32.
Börkänd

Phil. 4. 12.

Luc. 16.

och i lyckalige för fins hertans förnöelse / herliga
löften / och Själs lust vti det goda. Ty hwad sant
är / hwad arligt är / hwad rätt / hwad kyskt /
hwad liusfligit / hwad wäl lyder / är någor dygd
och är något luf / det tänckis the vppå : sig sielf-
wa skatta the ringa och owerdiga / och hwarcken med förnuf-
tet eller gerningarna företaga thet sig för högt, är ; utan
wänla effter Herren / kiänna Herran / hoppas på Her-
ran / och all sin omsorg besalla Herranom / låtandes sig wäl
bendya / ehwad Gud åläggia kan / effter the stadeligen sig förs-
see / det iu theas Himmelske Fader weet wäl / alt hwad the
behoof gids.

Effter hwilkens willia och goda behag the vnder als
som påbärs med Paulo aff Epist. till the Philip. frimodelis-
gen seya : Jag kan lag wara / iag kan och hög was-
ra : allestädes och i all ting är iag stickelig både
mått och hungrog wara / både nog hafwa och
nöd lijda. All ting förnä iag genom Christum /
som mig mechtigan gör. Ty Christus / som the en-
saldigas Förstling och Förman är / regerar dem / och
igienom sin förstans och kunskaps Anda gifwer theas
Siälur thet Kraften / att the vti Gudi såna kunne aff the
119 Psalmen : Jag är klokare än the gamble / iag
är lärare än alla mina Lärare. Verldenes Men-
nistior the snas i the saker / som thetta lijswet angår / nos
kloke / som och Christus klarligen tilkienna gifrer / så han
beständandes den oråtfärdiga Fogdens vassamheet och snalls-
heet / att försee sig om Kroppz skidnel och föda vti framti-
den ; och huruledes somblige Gudz Barn offra betungas
och warda tröge / hoos Luc. i det 16 säger Verldenes
Jakt

Barn äro wisare än Liusens Barn uti sit släcte. Men så fatta de doch likwäl icke then rätta wisheten/ om hwilken Job i sit 28. David i den iii Psal. och Salomon i Ordspråk: bokens 9. Capit. tala / utan hafwa allenast utwertes sårigan af förståndigheeten / men sielfwa kiernen hinna the icke till ; der emoot Gudz barn både äre kloke uti Gudi och Enckosamme för Menniskior / efftertrachtandes städje att leswa effter then regla wår Frälserman hoos Mat. i det 10 förestriker : Warer snälle såsom Ormar / och enfaldige såsom Dufwor. Thet är som Paulus till the Corinther thet uttyder / säyandes : Käre Bröder / warer icke Barn i förståndet / utan warer barn i ondskone / men i förståndet warer fullkomlige ; och till the Epheser : Seer nu till huru i wandren wisliga / icke som the owisa / utan som wisa / och skick ar eder effter tiden : ty tiden är ond. Ett Exempel till en sådan Kätsfärdigheetes snillheet framteer sig Salomon i Predikarebokens 1 Cap.

Om Mose talar och Gudz Ande att han war en gansta sachtmodig man öfwer alla Menniskior på Jorden. Men weet doch heela Werlden att tala om hans klookheet. Skulle man Davidz (som sig här enfaldig nämpner) leswerne / hantering och gudachtigheet öfning icke gidnomlöpa / worde wist många ifrån the tankar / wå uti wisstas / afdragne som och aldeles med förvondran efftertänckians de / huruledes wid ett enfaldigt Dufwohierta ett fargt ord medga kan sättias. Thet som åstundat / han efftertänckie allenast Davidz drikigheet och öförfärade mod emoot the stälte Philisteen Goliath : snälle förslag vnder sin flycht / att ehnå af Prästen Abimelech skådebröden och öförläses

Job. 28. 28.
Psal. 111. 10.
Prov. 9. 10.

Mat. 10. 10.
1. Cor. 14. 20.

Eph. 5. 15. 16.
17.

Exempel
Eccl. 1. 16. 17.
Num. 12. 3.
Ex. 4. 12. seq.

1. Sam. 17.

1. Sam. 24

2. 26.

1. Reg. 2.

lige Goliaths Swärd : klofheet att omgå med Konungen i
Gath, Achis : Betäncksamme sachtmodigheet emot Saul
then honom sörföljde : nytt emot Ioab och Simei : stridbar
ra tapperheet emot alla sina fiender. Och hoo kan alt i
fortheet vpråkna ? allena i summewijs ther man hans klo-
kenstap skulle åskåda / funno then vti honom en rätt Konst
att regera / ett Exempel till manlige bedriffter / och der som
åtskillige hans feel särskilt sättes (ty det är ju ingen blätt
Menniska till / som icke felar ?) en berömlig Spegel till
Gudelig wandring. Hvilket alt för långt wore med sina
rätta färgor grundeligen att beskrifwa. Allenast hafwer
man detta ena ordet / ensaldig / welat betänckia / thenne wär
Sahl. Christendoms Syster till yttersta minne och ihug-
kommelse / som rätteligen hafwer dragit i sin lifstid thet be-
römmet att hon warit en from och ensaldig Qwinna.
Men enär man vti thenne ensaldigheeten hennes beprydels-
ge dygder / waksamheet i huushåldet och lustiga lefwerne
med alle Menniskior åter. Ser / må man här säya / det vti then
ödmuik ensaldigheeten herliga dygder och beprydlig snäll-
heet sig ehrent. Ty det är ju thet rätta förståndet / emot
sin Gud wara brinnande i Andanom ; ingom lefwa till för-
argelse / och fullända sitt lopp vti alt tålemod och långmo-
digheet medh glädie ?

Sådane Ensaldige Menniskior äre ju wisserligen
the / som af then Helige Ande kallas Lefwandes Gudz
Barn / Gudz Käreaste och Christi (som sielf är
ödmuik och sachtmodig af Hiertat) wänner /
Gudz Folkz dotter / och HErrans Lust / som Hers-
ren Zebaoth dem sielf nämpner hoos Esa. i det 62. Hwar
af flyter och then härlige wederaueckelse / att HErren bewas-
rar

Hof. 2. 10.

Rom. 1. 7.

Joh. 15. 14.

Jer. 8. 19.

Esa. 62. 4.

rar them. **I** H. Herren både vill och kan frätta the Guds
och tige vtaf frestelsen af 2 Pet. 2. som han och the self försä-
krar hoos El. 43. Fruchta tig intet / ty iag hafwer
förlofat dig / iag hafwer kallat dig wid namn /
tu äst min / fruchta tig intet / ty iag är när dig.
Hvilka härliga nådelöffen som the Chrifne welta wara ja
och Amen i Christo Jesu / altså swara the i Trone H. Erran
och säya of den 3 Psalm : Jag fruchtar mig intet
för mång hundrade tusende / the som lägga sig
vp emot mig alt omkring. Ty således finnade Mens-
nistior tillägna sig otwifwelachteligen alle sådane them
menlösom och i Christo ensaldigom gifne nådelöffen och med
David här utropa ; När iag nederligger / så hielper
han mig. Att ehuru bördan och olägenheten så swår och
tung worde / att the / den undergå til Jorden betungades / och
the måste liggia nedre / såsom ett till Jordene nederbögd trä /
det snart synes kunna afbrytas och nederfällas / och således
äre hart när Döden ; så gifwa the doch sig icke öfwer / utan
såsom en råtescaffandes H. Errans plantering och ett wäl ros-
tat Palmtrå (med hwilket the och af David i then 92 Psal
förliknas) sig vnder bördan vprätta / och warda af H. Er-
rans vprättade och vphielpte på thet the effter then i Psal-
mens lydelse skole wara såsom ett Trå / planterat wid
watubäckes hwilket sina frucht bär i sinom tid /
och thes Lös förfalna intet. Det om än en hetta kom-
mer / fruchter thet sig doch intet / utan des Lös blifwa grönt
och sörjer intet då ett tårt år kommer / men thet
bär frucht utan vppehåld / aff Jer. 17.

El. 43. 1. 2. 3.

Psalm 3. 6.

Psalm 92. 13.

Cant. 6. 17.

Psalm 1. 3.

Jer. 17. 8.

Wij skode af alt thetta förtalde en ensaldig Guds
Menniskios besynnerliga egenkap och för andra särskilde
præroga-

Lära om
the ensaldigas
willkor.

prærogativer och förmånet. The måste ju/ så länge the
i Rättet wiskas/ vndergå det allmenne werldenes besvär, och
icke sig vnderdraga fors och wedermödo/ utan alltid wara
Job. 7. 2. i Kamp och i Strid på Jordene; ja thet så mera/ so
the ifrån werldenes Barn ett särskilt lefwerne föra/ ånteligen
sig sinom Frälsare Christo i Luff och i död vposstrat och till
bundit hafwa. Woren jaff Werldene säger Chris-
Job. 15. 19. tus hoos Joh. i det 15. Så ålskade werlden thet
hennes wore. Men effter thet i icke åren af werl-
dene/ utan iag hafwer eder utwalt ifrån werl-
Psal. 42. 4. dene / derföre hatar werlden eder. Af thetta blif-
wa the esomofrafi så uttatte/ att the sielswe måste flaga af den
42 Psalm: Mine Tårar äro min spijs dag och
Natt/ då man dageliga til mig säyer: Hwar är
Psal. 73. 13. nu tin Gud? och andra som betrakta thetta / måste för-
vndra sig på thet HErrn gör och med Assaph af den 73
Psalmen fråga/ Skal thet såfengt wara/ att mit hiers-
ta ostraffeliga lefwer/ och iag mina händer vri
11. Konf. ostyldigheet twär? Men så stanna the lijkwål icke i
thetta/ utan med förberörde Israëls dichtare ingå uti Gudz
Heligdom/ thet the lära liänna HErrans sinne / och skatta
Korset såsom ett rätt utwärtets teckn till sina Saligheet.
Psal. 34. 20. Ty then Rättfärdiga måste myck et lijda/ och ge-
Act. 14. 22. nom myck in bedröfwelse måste wij ingå i Gudz
Rijke / effter the heligas omdöme i gamla och nya Testa-
mentet. Hwar af the så sluta åtskilnaden emellan the O-
gudachtigas Ridd och Angest/ och den börda then rättfärdi-
Phil. 1. 29. ge måste dragas med/ wellandes att sig är gifwit för
Christo/ icke allenast att the troo på honom/ utan
jämwal lijda för hans skull. Och theföre alt som
påbårs/

påbårs, wetta lampa sig till godo / såsom thet enfannerli- *Thren. 3. 37.*
gen härfluter af Gudz nåde / och ingalunda af wrede ; den
thet frestar icke att fördärwa och utan att hielpa / icke att ö-
deläggia och / utan att wederaueelia / och att asdraga wåra
tanckar ifrån det förgångeliga bekymret / och bereda dem
att wedereaga det andeliga goda. Then åter som god såd
båra skal / måste ju först med plog och idlesampt fidrande
från ogräset rensas ? det Barn som till dygder lempes /
warder med stort bekymber agat / tuchlat och til det goda
stundeligen böjde. Alwen så hoos ett Gudz barn måste then
utwärtens Mennistian tvingas / på det den inwärtens kan till-
taga och förlofras. Imotgången förthenstull icke min-
dre än som medgången låsna these HErran och med *Esa. 63. 16.*
trooligen belånna : Ach HErrre tu äst ju wår Fa-
der och wår förlåfare / af alder är det titt namn.
En förlåfare på det den förlofader må sig ertedde wålgier-
ning ihugkomma och wetta stæta / kan wål tilstådia / att han
åter i någon wederwårdigheet kommer / men aldrig låter han
sin ranson och werde blifwa förlorat : En fader förborgar
och siet ansichte vnderstundom för siet barn och låre Son-
men weet doch tijd åter igen the framtee / altså wår Himel-
ste Fader / han wredgas wål vnder tiden öfwer wåra Syn- *Psa. 30. 6.*
der / Men hans wrede warar doch ett ögnebleck
och han hafwer Lust till Lifs wet / (af den 30 Das-
uidz Psalm) Om Affronen warar gråten / men
om Morgonen glädien. Thet weet iag för- *Tob. 3. 21. 22.*
wifo / säger then gamle Tobias. Den som Gud tiet-
nar / han warder effter frestelsen tröstat / och ifrån
bedröfwelse förlofad och effter nåffiten finner
han nåd. Ty tu hafwer ingen lust till wårt förs-
derf /

Es. 44. 7. 8.

Rom. 8.

Detf / by effter ordader låter tu åter skina Solette /
o her Jämmer och gråt begäfwat tu of rij-
felig med Glädie. Gud sels hoos Esai. 54. säger :
Jag hafwer vti ett litet ögnablet öfvergifwit
dig / men med stor Barmhertigheet will jag för-
sambla dig zc. Hwar af då Gudz barn med Paulo flus-
ta / att denne tidz wedermöda är ingalunda till räknandes e-
mot then åhra och hårligheet som på Gudz Barn vppenbar-
tas skal / och therföre the wäl tillfredz med thet Gud gör /
med församlingen säna : Swad min Gud will /
altijd thet skeer / hans willie är then bästa.

Psal. 19. 9.

Mat. 11. 25.

Och hwi icke detta? Guds ord och nådelöfsten / wid
hvilka the sig ja i selswa döden hålla / wärker ju i them
shet rätta förståndet om Lycka och motgång / om Lifwet och
döden / och om then hårliga ändalycht / hwar om the Guds
fruchtiga sig försältra : En HERRans witnessbörd är
wist och gör the enfaldige wijsa / som och Christus
wår HERR enfannerligen will hafwa tillkänna gifwit / då
han denne the enfaldigas lycksaligheet betrachtandes hiers-
teligen utbrister hoos Mat. i det 11. Jag prissar dig
Fader / Himelens och Jordenes Herre / att tu haf-
wer detta dolt för the wijsa / och förnuftiga / och
hafwer det vppenbarat för the fatunnoga (och
enfaldiga) ja Fader så hafwer warit behageligt
för dig.

Prov. 3. 12.

See detta är Gudz vnderliga styrelse / detta är the
Heligas willkor och lägenheet. Af hwilket wit då billigt
slute 1. Att then HERRen älskar honom straffar
han / och hafwer ett behag till honom / så som en
Fader till Sonen. 11. Att them som Gud älska
måste

måste allting tjena till thet bästa. III. Du Gud Rom. 8. 28.
lägger of en börd på / men han hielper of och
wij hafwe en Gud then of hielper och Herren psal. 68. 6.
Herren den ifrån döden frälser. Hwad bes
dröfwat alfördy tu mig / min Siäl / och är så oro
lig i mig? hoppas vppå Gud: ty iag skal ä
nu tacka honom / att han hielper mig med sitt psal. 42: 12.
ansichte och att han min Gud är.

Sist warda wij här förmanne / att beståda the rät
te och sanskyldige Gudz barn icke alid efter sitt utvärtes
anseende / utan invärtes prydnad och fördolde skatt. In
det werldene förachtar / thet utväljer Gud / och det Menne
skiorna på Jordene werdera ringa / thet skattas i Himelen Gen. 33.
mycket högt. Jacob wandrade i sin hiertans ensaldigheet;
men hwad galt hans stormodige Broder Esau emot honom?
Christi Moder war en ensaldig Quinna; thet gick wäl ett
Swärd igenom hennes Siäl / men ho twisslar om hennes Luc. 2. 35.
Lycksaligheet? Christus war återlösare wandrade uti sin för
nedring / i stor ensaldigheet / som Elaias mångeslades / och
besynnerligast då han honom med ett Sär och menlöft Lamb
förliknar / tillkänna gifwer / men är nu icke han uphögd öfwer
alt thet som i Himelen och på jordene är? siter icke han på
Gudz högra hand / och nu för of arme Syndare manar gått?

Abimelech Konungen i Gerar hade intet mera ded
han kunde pådrifta i Gudz åsyn / än ett ensaldigt Hierta och Gen. 20. 5. 6.
oskyldiga Händer. David kunne och med ingen ting Gud
högre beweka till att tåckeligen anamma sin tiensl och gafs
wa / än att han alt hafwer utaf ensaldigo hiertat gjort; Jag
weet min Gud / säger han i 1 Chron. 3. 30. Att tu 1. Par. 30. 17.
D
pröfwat

Esa. 57. 1. 2.

Esa. 78. 17. 18.

pröfwat Hiertat och ensaldigheet är sig tåct /
derföre hafwer jag alt thetta utaf ensalligo hier,
sa friwilleliga gifwit. Hwarföre den som rätt sinnader
är / han förachte icke sådane andelige ensaldige / utan hälle
sig in till dem under thetas Lifswandring / såsom Eltelige
Gudz Wänner / och åståde thetas fränfalle icke utan tårar.
En thet the äre / thet är Gud med sin frögdesulle hemwist.
Thet Gud bor / der är Lif / Nåde och wälsignelse. Elai-
as förundrar sig storligen öfwer Remissiones säkerheet / att
betrachta denna Gudz gåswä. Then Rättfärdige för-
gås / säger han / och ingen är som lägger thet vp
på hiertat. Wy åståde dårärligen sådanes Dödemål /
att wy efter thetas Exempel lära och besitta of om ständ-
achtigheet i Gudzfruchtan / tålmod under bedröfwelse / och
ndjachtigheet i alla våra Lifsdagar / wäl wetandes / att
HERREN näpser of wäl / men han gifwer of icke
i Dödenom / vpläter of rättfärdighetenes por-
tar / att wij må thet ingå och tæta HERREN.
Halleluja!

Then Andra Delett.

Wårå huru
Davidi stillar
och förnöjer
sin Siäl.

Sådan som nu David således sin mödo och hårda kamp
Sigenom gåt / och förmedels Gudz thens aldråhögstes ens
kannerliga biffstånd wunnit och ehrnat segeren / sätter han sig
neder / och sin wandringz mödes omskiffelse betrachter uti
thet Ewiga Lifwes Lycksaligheet. Swilke han / efter the
sanskyldiga Trones råtte maner och egenkap (som offra
af förtrostan på Gudz oryggeliga löfften / thet tillstundan-
de såsom handfångit sig tillågnat) här i Andanom åstadar;
och

och ther affså förnögd och wedergwecht blifwer att han med
fullo mun sitt begiär och vpsät in för Gud yppar/ och säger
det wara att wandra för Herranom vti the leswan-
delande. Talar alifå sin Siäl till : War nu åter
tillfridz min Siäl. The Gudfruchtigas stora fru-
och sådheet i denne werldene är/ att the wäl benöde leswa-
nti en god ros/ ther the ogudachtige äre såsom ett stormå/
de haf thet icke stilla wara kan/ och thes wäl-
gar hafwa vp träck och orenligheet/ the ogud-
achtige hafwa icke frid/ säger min Gud hoos Esa. 57. Ej. 57. 20. 21
Ty medan wij rättfärdige wordne äre aff trone/
hafwe wij frid med Gud/ genom wår Herra
Jesum Christum ; skeer dock likwist per accidens
och serstilt tillfällighheet att Gudz barn och i oro falla/ när
remblig the af Gudi anfektade och bepröfwade warda ; 2. Cor. 7.
och således effter them förläter theas krafft/ med Paulo må-
se erfara utwertes strid och inwärtas råddhåga. Men teña
sin swagheet/ efter the enkannerligen (som och tillsdrene sagt
är) wetta genom bönen och ett oförsträcht hopp på Jesu för-
tienst vprätta / ty gdra the som här David/ hwilken sin Siäl
åter till roo fallar och beder/ att hon ey må sig bekymbra/
utan leswa i god frid och säkerheet.

Orsaken till denna sin Siäls förmaning tager han
af Gudz nådige försorg och margfaldiga wälgärningar/ som
han både tillsdrene bewist/ dageligen bewiser/ såsom och ef-
ter sitt ord bewisande warder. Med ett ord fattar han alle
dessa då han säger : Herren gör dig godt. seendes
ther med icke allenast in på det myckna onda han tillsdrene vti
warit/ öfwerwunnit och nu qvitterat, utan och vppå närwa-
rande beswårighheet och bedröfwelse.

D H

Bii

Grund thet
till är Gudz
Nåde wälgär-
ningar

1. 3 gemens

Uti den Hebraiska Texten/ som David har talat/
står det ordet Gamal, hwilket plågar brukas om the milda
Mödrar / som sine barn till nytta och gagn / enär the them
ifrån sine bröst afwänia / plåga the att unflyt alle widriga trug/
smörja sine bröstewartor med någon bitter saft eller maldrt/
på thet barnen således stelswe stole till sine Elskelige pappor
satta en ledja. Icke annorlunda synes och Gud göra med
sine Barn / hwilka att afdraga ifrå denna werldz söta wäl-
lust / som doch icke annat än bedrägelig säsängia är / bemåns-
ger handen med forzens bitterheet / hwar asdhe uthulpane bes-
synnerligast kunna märkia det myckna goda / som Gud med
sig menar / och både imot / såsom och medgången them Guds
fruchtigom gör ; så the omsider af nöden förlohad för
sorg hugswalelse / för stor wedermöda / roo och glädie så och
bekomma. Detta goda uti hwar thet beroor / framställer hä
för Siälene synckewis / i thet han sig till Gud wänder och
med hertans tacksamheet upräknar the margfaldiga sähra-
ligheter se fiender han blewit öfvermägtig och frö före. Till
tree Classer och hopar kunna olyckorne föras ; hwar emot
åfwen så många lycksaligheter och Gudz nåde wälgärningar
lysa och böra betrachtas.

Befrielse från
Döden.

Först säger David : Du hafwer tagit minnå
Siäl ifrån döden. Intet försträckeligare ting är än dö-
den / och ingen fastigare fiende / än theenna naturens förstö-
rare. Ly alle ont fruchtes måst derföre / att thet med Dö-
den hafwer en skyldskap och honom befrämier. Willdius-
ren i Skogen / sånadt / och hwar häls thet är som träker / sö-
ker för döden vnslycht / såsom thet högsta och ytersta onda.
Meniskan som fram för andre Creatur är wanskelighetene
vnderkastade / och derföre döden borde åstunda såsom ett medel /
at blifs

att blifwa qwitte sin mödo och arbete ; the är och sådane
som qwida och rådas för döden, hålft efter han städje med sig
thet anseende drager / som han wille ödeläggia thesse jordiske
Kroppz bygning : tillkynda enom Syndenes wälsörte
lödn och gidra en ånda på all denne werldenes goda. Swwer
hwilket Syr tagandes alt sådant i betänckande i det 41 med
andacht / utroper : **O Död huru bitter estu / när en**
Menniskia täncker vppå tig / som goda dagar oc
tiog hafwer / och utan sorg lefwer. The torstige
swage och gamble / thess wäl med större frimodigheet dö
den biyda / men så skeer icke eller det utan lidtz och andans
strid ; ja och the aldrabeligste som wäl wetat ihugkomma /
att thetta är altså skickat af **Heranom öfwer**
alt kött ; och Döden wara sig en ingång till Lyfwe / the
hafwa och af sitt kött och naturs wilkor en aldeles utan förs
särelse bemötat denne giästen / som hwar och en skal finna /
som behagar framtråda till thess Gudfruchtige Hirsch
Sotesång / och höra then qwidan han widlystigt framstäl
ler hoos Esa. 38. **Nu måste iag fara till Helfwe**
tis portar för än iag thet förmodde &c. sampt ä
skada then aldrabeligaste **Yesu lamp /** vnder hwilken han
then aldratålmödigste / med stacht roop och tårar måste
klaga : **Min Siäl är bedröfwat in till Döden.**

Wärkeligit är thet / att David här säger tu hafwer
tagit min Siäl ifrån Döden / warandes bekymbersam
en så stort om Kroppen / som om Siälene. Ty att aflägg
gia syndenes fröpligheet / och vnså the förklarades egenstap
måste enteligen kroppen genom döden gå och förändras.
Men såsom stoffet måste åter komma till jord igen / såsom
thet varit hafwer / så äre the rättbetänchte der om sorgfällige /

D 14

att

Syr. 42. 1.

Syr. 42. 2.

Es. 38. 10. seq

Mat. 26. 38. 1e

Heb. 5. 7.

Tårar,

Psal. 6. 7.

Psal. 42. 4.

Psal. 103. 10.

Psal. 80. 6.

Jud. 7. 4. 5.

Psal. 126. 5

anden och själen som ewigt warar / måtte komma till
Gud som henne gifwit / oc således vnsly ded som hon för synde
skull skyldig war / then andra Döden / som med ett obestris-
weligit af och wee utan all ånda plågar. See / ifrån
thetta onda / hafver nu Gud tagit Gudz mannen David / och
med honom alle Gudeligen affsomnade / och thet icke allena /
utan och som han här säger : **Mina Ögon ifrån Tårar.**
Thet ena onda räcker måst thet andra handen / dö-
den hafver med sig många skalbröder och tienare / ibland
hwilka är ångstan / wedermödo och qwal / som offraft
tryckia tårar ut. **Menniskiones ögon och komma them till
att rinna ;** så att man klaga måste med thetne war Pro-
phete af den 6. Psalm. **Jag wäter mitt läger med
mina Tårar.** of den 42 : **Mine Tårar äre min
spis Dag och Natt /** och of den 102 Psalm. **Jag
äter af som bröd och blandar min dryck med
grät.** Hwilket wäl en Meniskia vnder hela sin Lifz och
wandringz tijd måste besinna / der Gud dageligen merendelz
spisar sina viforade med tårars bröd / och skänker
dem itt stort mått fullt med tårar / men besynner-
ligast uti hennes yttersta / thet the icke allenast sielfwe warda
förde till Bochim eller sorgedalen och sielfwe öfwer sitt å-
lende qwida / utan och andras ; hete tårar öfwer sitt fransal
och ofselheet måste åskåda / som med sig wist drager en ny slä-
lenes ångest och anfektning. Doch stadnar all tenna lam-
pen enär man åter betrachter Gudz Nåde ; thet af flytan-
de frögd och tillståndz förändring ; att the som med tår-
rar såa / skola med Glädie vpskåra. **The gå åstad
och gråta / och bära yth ådla säd / och komna med
glädie och bära sina tiårswar.** Ly war gode Gud
stodag

Skädat alltid i sammet och wedermödo ; fattar the Heli-
gas Tårar uti en Lägell / och med ewig frögd
them förändrar som han self säger hoos Esa 35 cap.
Herrans förlöste skola igenkomma / och komma Esa 35: 10. 17.
till Zion med Glädie / Ewig frögd skal wara öf-
wer thetas Hufwud / lust och glädie skola the få /
och wärck och suckan måste bortgå. O hwad her-
liga nådelöffen ; O hwad för ett lycksaligt tillstånd warder
tå / e när alle tårar af wåre Ögon warda torkade ! Därför
wij wiss igien alt thet wij här öf till sorg börmist hafwa ;
då blifwa wiss mine fromledne otwifwelachteligen uti en stor
fullkomligheet igiengifne / der således mine ögon af tårar frif-
warda ; der warder wiss en friheet ifrån alt ont och all olye-
so ; Samwetet finner sin roo / och Siälen sitt nöje / der
Gud således effter sitt löffe skal afwå tårarne af all
ansichte effter Esai. ord i thet 25. och Iohannis uppen. Esa. 25. 8.
21. Gud / säger han / skal astorka alla tårar af the- Ap. 21. 4.
tas ögon / och ingen dödd skal sedan wara / icke
heller gråt / icke heller roop icke eller någon werk
mer. Då skal all wår Sorg wändas i glädie /
och ingen skal öf then glädien ifrån taga. Jo. 16. 20. 22.

Thenna Saligheeten är stor / men hoo är then som
ther till kan komma ? ty här infaller tu för then / som med
fruchtan och båsuan skaffar att Salig warda / denne werl-
denes obeständiga wandring såsom och tronens stora swag-
heet ? hwilka bägge icke ringa Samwets swärmodigheet up-
wäckia. Hwad hielper mig / att iag förgiäter thet till ryg- Phil. 3. 14.
gia är / och sträcker mig till thet som framman till är / ja-
gandes effter målet som föresatt är / om iag seer mig ty
kunna framhårda / eller förmå alt thetta fasta ? och hoo
är then

är then som sådant fattar? Rötter och Satan äre sw the
Heifre's Basillier/ som vthspyr vppå vår löpa: e, daan och
wäg ett mädyg halt förgift/ hwar aff och Den rättfärs
Prov. 24. 16. Dige (att man the Ogudachtige ey må nämpna) måste
falla 7 resor om Dagen/ eller om rätta stigen wille gå.
Hoo är ibland of / som i id detta betraktandet icke ihugfös
mer huru lätteligen / huru offra och margfaldigen; huru
snarligen och skadeligen han hafwer i syndene fallit? Wi
Psal. 94. 18. måste alle med David bekienna: **Min Foot hafwer
staplat: men tin nåd Herre vppehölt mig.** Emot
thetta swära beswäret sätter nu Propheten / Gudz mechtis
ga wern och bestierm/ förmedels hwilket han och troohiertelis
gen säger: **Tu hafwer tagit mina Fötter ifrån fall.**
Hwilket them Gudsruchtigom i thetta lufswet wedersars bå
de Lekamligen och Andeligen/ ther Gud hafwer befalt sinom
Psal. 91. 11. 12. Anglom om tig/ att the skola bewara tig på allom ti/
Psal. 145. 14. nom wägom / att the skola bära tig på händerna/
Ps. 121. att tu icke stöter tin foot på stenen. En Herren
vppehåller alle the som falla/ och vprejer alla the som neder:
slagne äro: och gör att våra Fötter intet slinta: Men
förnembligast i thet Ewiga Lufswet der som återwänder alt
thet som förordsakar fall/ och Menniskiones krafter för
nyas; så att om tig/ O Christen/ då sähas kan / det Salo
mon om sanne wyshees älskare/ i Ordsp: B. 3. så skal tu
Prov. 3. 23. på tinom wäg säker wandra att tin foot icke stö
ter sig.

ii. Längtan.

Af these Lofsaligheeter/ som Gudz Mannen här
med en herlig Gradation öfwerwägar och framstält/ blifwer
han nu så betagen/ att han hela sitt Hierta in för Gud ut
giuter/ och sitt begär tillkänna gifwer med these orden:

Jag

Jag will wandra för Herranom i thet lefwande
lande. Ther edra ågodelar äro/ ther är och es
Dart Hierta/ säger Christus Matth. 6. Allså ther David
har sunnit sin läkiare / sin hugswalelse och rätta hemwist / tje
långtar och trångtar han att ther boe och byggia sina hyda
do. I Gudi finner han alt hwad han åstundar ; men nyt
tia thet fullombligen får han allenast i thet lefwande lande.
Till Gud förthenstul styr han / och långtar allenast effter
Iusens lande. Sin åtrå och långtan gifwer han tydeligare
tillkänna i then 42 Psalm. När Saliasg/ säger han till
Gud/ ther tillkomma/ att iag måtte see Gudz an
sichte ? och i then 43 Sânt titt Lius och tina san
ning att the leda mig och föra mig till titt heli
ga Berg/ och till tina boning/ att iag ingår till
Gudz altare/ till Gud som min glädie och frögd
är / och tackar dig Gud på harpo / min Gud.
See / thetta är Davidz frögd / detta är hans hiertans vp
sät. Wandra för Herranom i thet lefwande lande/ gör
först hwar och en/ som i Gudz Kirisdande kyrkia och försam
ling älskar Herran sin Gud af allo hierta af allo siäl och allo
förmågo/ ic söker med all flist sitt lefwerne styra efter hans be
salningars rätter/ hållt effter i thetta himelsta riket boor hä
de Lijffförsten Iesus/ som och det rätta lufwet / af hwilket
Paulus rördes då han om sig bekänner Gal. 2. Jag lef
wer / doch icke iag / utan Christus lefwer i mig
Ty thet iag mi lefwer i Röttet/ thet lefwer iag
i Gudz Sons troo/ then mig älskat hafwer och
gifwit sig vt för mig. Och Gudz Kyrkia wara ett lef
wande Land gifwer Gudz Anda sielf tillkänna / då han om
wät återlösares pyna och död således förespår: Han är
bortrycht

Matth. 6. 27.

Psalm. 42. 3.

Ps. 43. 3. 4.

Gal. 2. 20.

§

bortrycht

Esa. 53. 8.

Esa. 38. 11.

Gen. 17. 1.

Cap. 6. 9.

Cop. 5. 24.

Psal. 142. 6.

Mal. 73. 27.

Phil. 1. 23.

6. 3. 20.

Eph. 4. 26.

Heb. 12. 22.

Eph. 2. 19.

Pf. 42. 3.

Phil. 1. 21.

Coll. 2. 13.

vndertryckt vthaf the lefwandes Lande / så han
 för mins Soldis misgärningar plägar war. Det
 och Hisehias förstår vthi thet 38. Kl. Nu måste jag / säger
 han / icke meer see **H**Erren / ja **H**Erren vti the
 lefwandes Lande ; thet är vti Herrans jordzars / thet
 the i trone lefwande med oförsträckt hopp och tålmod in
 för Gudz ansichte stundeligen wandrar. En sådan Wans
 dringzman hafwer Abraham varit / som wij see of Skapet
 se Bok. 17. en sådan war och Noah, Henoch, och många
 andra flera / hwilka med David af den 142. Psalm hafwa bes
 känt och suckat : **H**Erre till mig ropar jag och sä
 ger : tu äst mitt hopp ; min deel vti the lefwand
 des Lande. En vtom Gud / som allenast the Christnas
 deel och hiertans klippa är effter Afsaphs ord i the 73. Psal.
 är thetta vår wandringzlande ett jämers / alendes och Dödz
 lande / vtu hwilket alle helige hafwa lengtat. Thet är och
 för mig ingen twifwel / att den som detta lekamliga lifzlande
 vti hwilket wij nu vti förtet wistas / jemförer med thet oför
 wanskelige / som i Himelen är / han warder ju sin önskan vtsör
 rande med Paulo, som thetta bägge grundeligare öfwerwäs
 gar i Epist. till the Phil: och säyande : Jag ästundar
 stillias hädan och wara när Christo / vti en Him
 melst Frögd / Glädie och Härligheet. Således komma wij
 till wärträtta umgängelse som är i Himelen ; Det Jes
 rusalem som ofwan till är / till Zions Bärge / och till
 lefwandes Gudz stad / det himelsta Jerusalem oc
 til the oändeliga änglastars / der wij blifwe helga
 manna medborgare och Gudz huusfold. En
 thet är then lefwande Gud : Thet lefwer Christus som
 är vårt Lif ; i hwilken wij och äre giorde lefw
 wande / då wij döde wore syndene / thet lif gif /
 waren

waren then helge
 the the Himmelst
 Sölar fannas /
 vti / vti the
 inder infomma
 gör och lögr / tan
 Boof. om hwilke
 fälar of Dödz
 att jag skal see
 des Lande.
 Man see
 der Gudz Farns
 frögde och gl
 ga / och the for
 Gud wore be
 hoos Gud hä
 nom viferade
 vti all den som
 ta en andelig tra
 2. Tim. 2. Dödz
 med / lifda wij
 till detta är / att G
 fins öfwer wä
 sen en god vrgä
 hwaföre wij oc
 öfrösta tunne och
 de / men wij äm
 wij gifwe of icke
 men wij wärdä
 vndertryckt / me

waret then Hellige Ande är / som of giswer ett nytt Liff /
ther the Himmelske inwånare / Gud; Änglar och the utvalde
Siälur finnas / the ewinnerligen lefwa med en lefwande
tröst / ett tröstericht Liff och en ewig saligheet. Ther skal
intet inkomma som besmitteligt är / eller thet änggelse
göd och lögn / utan the som skrefne i Lambsens lefwande
Book / om hwilket alt hwar och en Christen i trone sig förs
säkrar of David; 27 Psalm och säger : Jag tror doch
att iag skal see HERRANS goda vti the lefwans
Des Lande.

Man seer doch af detta / att den önskan David vn
der Gud; Barns Namn framförer i den 70 Psalmen :
Frögde och glädie sig i dig / the som effter dig frå
ga / och the som tina Saligheet älska / säya altid :
Gud ware högeligen läswat : hon är icke säfang utan
hoos Gud högt giällande. En Gud är then / som giswer si
nom viforadom thet rätta modet och frimodigheten / att the
vti alt det som påbars / mot och medgång hafwa vti sitt hjer
ta en andelig kraft. Thet är ett fast ord / säger Paulus
2. Tim. 2. Döo wij med Christo / så skole wij lefwa
med / lijda wij / så skole wij med regnera. Orsaken
till detta är / att Gud är trofast som icke låter of fre
stas öfwer wår förmågo / utan gör med frestel
sen en god utgång / så att wij kunnom dragat.
Hwarföre wij oc inbördes med Apostelen till the Corinther
of trösta kunne / och seya : Wij warde allestädes trång
de / men wij ängslas intet / wij bekymbras / men
wij gifwe of icke öfwer. Wij lijda förfölielse /
men wij warda icke öfwer gifne. Wij blifwe
vndertrychte / men wij förgås icke. Whomföre
E y

Ap. 21. 26r

Psal. 27. 13.

Eära.

Pf. 70. 8.

Om the Ehr
stnas stadiga
glädie och fri
modigheet.

2. Tim. 2. 11.

1. Cor. 10. 13.

2. Cor. 4. 8.

9. 10. 11.

altijd

altijd wårs Hertes Jesu död på wår lekamen: på
thet att Jesu lif må på wår lekamen vppenbarat
warda; ty wij som lefwe warde altid öfwer-
gifne i döden för Jesu skul/ på thet att och Jesu lif
skal vppenbart warda på wårt dödeliga lidet.
Hvarföre enär öf wål går / tacke wij billigt Herran af
Davidz 18 Psalm. Gud tu omgirdar mig med
Krafft / och gör mina wägar utan wank. Han
gör mina fötter lijta som hiortars / och sätter
mig på mina höjder; och åter i olyckone af den iij.
Thet är mig lust att tu hafwer spåcht mig / att
iag må lära dina rätter. Ja i selswa Dömdöden:
Hwad bedröfwar tu mig min Siäl / och är så o-
rolig i mig? hoppas vppå Gud: ty iag skal ännu
tacka honom / att han hielper mig med sitt an-
sichte / och att han min Gud är. In the Gudsfrucht-
tige ehuru wål the wetta att Döden är thetas ytterste
fiende; som then Helige Paulus honom nämper; så bära
the lik wål för honom platt ingen fasa / utan honom dristeligen
igienomgå såsom redelige Krigsmän stridene; och honom
statta med then gamble Simeone ett hädansfarande i
Frid; med Hedningarnas Apostel ett hädansfrilande och
resa till thet rätta Fäderneslandet / sampt med Frälsermänen
Jesu en dödr och wäg till Lifwet / genom hwilken alle måste
wandra och gå / som här icke hafwa någon warachtig stad /
utan sökie effter then tillkommande.

Wi Werldenne stee thet / att then som på resan stads-
der är / och efftertrachtar sin rätta huus och hemwist / han
häller all möda och arbete ospar; förgäter offta alle beswär /
ja och / där han ett troget medfölle hafwer / the gryma strät-
töfware / som med wägen vppå; all sin hog och trängtan
där

Pf. 18. 33.

Psal. 119. 71.

Pf. 42. 12.

2. Cor. 15. 26.

Luc. 2.

Phil. 1. 23.

Heb. 13. 14.

Joh. 5. 24.

der hån ställandes/ att han sitt förefatte mål må hinna och
så. Fast mera är en Gudfruchtig andelig wandringz man
oförsträckt/ som med Gudz helige Englarz krasse omslödde
igenom then timeliga Döden såsom en mördrens daal. effier
stråfwerthet himelska Canaanis lande / och Swiga Para-
dises lustige hemwist.

Tå then unge Tobias Moder sig höge bekymbrade
öfwer sins Sons långlige frånvaro/ och öfwer hans tillsal-
lande dödztanckar gret så swårliga/ att hon intet wille sig trö-
sta låta/ får hon thenna hugswalelsen af sin gamle och äldre
stigne Man: **Tijg och war tillfridz/ wår om Son**
går thet (om Gud wül) wäl/ han hafwer en
god/ trogen Stallbroder med sig. Ach Gud huru fast
trösteligare kunne wy med wår sista wandringz betrachtande
öf wyprätta / som icke en man som Tobias sig försåtrade/
eller Engel/ utan lemyte the helige Englar/ Gud then wår-
diga heliga Trefaldighet med öf hafwe. **Jag är med**
honom i nödene/ säger Herren sels/ hoos David i then
91 Psalmen/ jag skal taga honom ther vt/ och läs
ta honom till åbro komma. Jag skal måtta ho-
nom med långt lijf / och skal beree honom mina
Saligheet.

Wådan wy här leswe/ troo och bekänne wy stadeligen
att der **Jesus** är tillstädes/ ther äro all ting lustige/ men ther
han är borto/ är all ledosampt; ther **Jesus** är / ther hafwer
Döden ingen macht i grund att fördärwa. **Förgiäter nu**
Jesus öf icke i Döden (effter hwarcken döD eller lijf
kan skilia öf ifrån then **Kiärleek** som är i **Christo**
Jesus) så blifwer thet och för döden omöpeligit / att öf
behålla eller fördärwa. **David** förstår detta klarligen tå

Tob. 10. 4. 5. 6

Psal. 91.

Rom. 8. 38. 39

h. 5. 24.

fäger . . . en hafwer vttagit min själ ifrån döden,
Uthvett thet samma vitnar och then sanstydige Menistioals
skaren hoos Job, i det 5 Cap. Sannerliga/ sannerliga
fäger jag eder : hwilken som hörer mitt taal och
tror honom/ som mig sant hafwer/ han haf-
wer ewinnerligit lif/ och kommer icke i domon
vtan går ifrån döden till lifwet. Item, Jag är
opståndelsen och lifwet/ hwilken som tror på mig/
han skal leswa em han än död bleswe. See thet
ta är trösten ; att thet wy än lekamligen död/
skole wy antä ewinnerligen hoos Gud les-
wa. Hwarföre såsom wy nu skadat the Heligas dödz fri-
modigheet och herliga nytta ; ty wände wy oh billigt till lifs-
sens/ ja Ewiga lifsens åskådande. Men hoo äre wy som
thetta företage/ som både hafwe orene läppar Gudz vppen-
barade klarheet att affåna/ och ett ale förswagt förstånd att
vtgrunda thet intet Gga sedt hafwer/ och intet ö-
ra hört/ och vti ingen Menistios hierta stigit
är/ thet Gud beredt hafwer them som honom
ålsta.

1. Cor. 2. 9.

Thet ewiga
Uthvett härli-
gheet.

Als dese Davidz ord sluter man klarligen/ att vti
thetta lifwet warder en obestriswelig fullkomlighert. Och
skulle man/ som detta i styckewis wille betrachta/ icke orim-
meligen/ emot all denne tids wedermödo och onda/ som ä-
terwända skal; såttis then högsta lycksaligheeten/ och hwad
man vti Andanom önsker. Här så döden/ tårar/ fall
en ånda; och i stället gifwes ; Frid frögd och saligheet.

1. Ewig. 100

Här måste ale ondt vtewara/ och allsyns goda begyn-
nas. Ty vti thetta lifwet gifwer Gud ett ewigwarande
bessydd / roo och förswar emot ale thet Menistian beswä-
rar /

rar /

er / och meddelat ehwad till glädie och herlighet ländet.
Döden blifwer nu icke mera i Christus som wtur thes macht
sina tagit / är wordet döden ett förgifft och helfwe-
tit ena plågo / och hafwer i sin seger vpswulgit
döden / nederlagt honom som döden i wald hade /
det är dieswulen / och giort frut hem som i alt sit
leswerne genom dödzens råddhoga måst trålar
warit. Således hafwer Gud ett vpsende med sine vsko-
rade / att han bestärmer them med sine hand och
försvarar them med sinom arm. The skole haf-
wa frid i honom som är wår frid att swannen icke
se warder råddande eller något vtråttande. In the Ogud-
achtige skole ta warda fastade vti then Siön som brinner
med eld och swaswel ; emellan hwilken och the Gudfruchtig-
gas boningar blifwer ett stort swalg / att the icke till dem
komma kunna. Så måste ju the ogudachtiga låta af
sitt öfwerwald och der hörer man icke trugarens
röst som Job talar i sitt 3 Cap.

Ther näst instänker och Gud en ewig glädie ; in
han skal utaga alle Gudfruchtigas Ögon ifrån Tårar.
ther tårar äre / ther är sorg och bedröfwelse / ther alle tårar
äre afstordade och förtagne / ther är en städze warande frögd:
Allså skole the Rättferdiga vti Gudz rike frögda sig med
outsäyeliga och herliga glädie och få sina tros an-
dalycht / som är siälarnas ewiga Saligheet. The
skole ta vara i Gudz hand och de leswandes knippo /
och i Abrahams skiot / ther the skole hafwa hugnat. The
skole frögda sig för godt mod skull ; smaka huru ljuflig
Herren är / och glade wara öfwer thet han
gör.

Thenna

Hol. 13. 14.

1. Cor. 15. 55.

Heb. 2. 14.

Sap. 4. 15.

c. 5. 57.

Joh. 16. 33.

Eph. 2. 14.

Ap. 21. 8.

Luc. 16. 28.

Job. 3. 17. 18.

ii Ewig glädie

1. Pet. 1. 8.

Sap. 3. 1.

Luc. 16. 22. 25.

Psal. 34. 9.

Esa. 65. 14.

III. Ewigge
Regemente.

Psal. 126. 1. 2.

Psal. 93. 1. 2.

Psal. 48.

Ap. 7. 15.

Ecc. 1. 2.

Psal. 16. 11.

Apoc. 7. 14.

Thenna Svetsaligheeten och glädien/ som e liest wids
öfvergår all Jorden slutt och frögd/ får en ringa tillöfning
af det ewiga regementet/ Gud wiförande warder utan någon
wäldsamheet. Ly enär HERREN Zions fångar lö-
fande warder/ så skole wij warda såsom dröman-
de. Då skal wår mun full med löye warda/ och
wår tunga full med frögd. Sielf är här HERREN
Konung och herliga beprydd / och hafwer begynt ett rike så
widt som werldene är/ och tillredt thet att thet blifwa skal.
Gud är thet wäldes Gud alltid och ewinnerliga/ oc han förer
them lika som yngdomen; Han är thetas fiäpp och
staf/ tröster them och leder them/ att the icke stapla eller snafs-
wa och på någon ond wäg komma. Här instämna alle
Helgon samptligen/ och näst ett frögdericht Helig/ slunga
den 91 Psalmen Davids/ effter the nu sulkonligen ehärdt/
thet alle Gudz Barn i then stridande församlingen i hop-
pet och synckewis bekommit hafwa. Då så the sin hiertans
nöjachtigheet och andans stora förmodenheet/ att wandra
för HERRANOM uti sanktyldiga Heligheet och Rättfärdighet;
anslåda hans höga Wänesket/ och tienna honom dag och
natt uti hans tempel. Thenne Werldenes pracht och
jordrikes Konungars herligheet befinns esomofftast så stor
att man med Drottningen af Österlanden sig thet öfwer kan
förundra; Och är sådant alltid bemängt med idel fåfångar/
effter alt är fåfängelighet/ alt är icke annat än
fåfängelighet/ som Predik. i siet i Cap. wittnar: Men uti
thet ewiga lifwet/ och Himelska Paradiset/ ther är glädie
tillfyllest/ och ett lustigt wäsende på Gudz hög-
ra hand ewinnerliga. Hwaresi the som komne äro ut-
tur stor bedröfwelse/ och hafwa twagit sina klä-
der

der och gjort them hwhita vti lambsens blod: gif
wa honom prÿs och äro och tack som sitter på
Stolen/ then ther lefwer ifrån ewigheet till e-
wigheet; och säya: **H**erre tu äst wärdig taga
prÿs och äbro och krafft. The stå för Stolen och lam-
bena klädde i hwhijt Kläder och Palmar i theas händér ros-
pandes med höga röst och säya: Saligheet honom som
sitter på Stolen wärom Gudi och Lambena.
Lå blifwer aldeles fullbordat thet om the rättfärdige pro-
pheterat är: att the skole skina som Solen vti Gudz
Rÿke Mat. 13. Ty thetta förgängeliga har iklädt sig
oförgängeligheten/ och thetta dödeliga hafwer
iklädt sig odödeligheten. Ther blifwer then försam-
lingen som herlig är/ then ingen släck eller skynkio haf-
wer eller annat sådant/ utan hon skal wara ostraffeltg. Ja/
Iag säger thet warder wist fullbordat/ att the rättferdige
skola lefwa ewinnerliga/ och Herrē är theas lön
och then högste hafwer omsorg för them. Ther-
före skola the få ett härligit rÿke/ o en skön Cro-
na af **H**errans hand/ ty han skal bestärma the
med sine högra hand/ och förswara them med si-
nom Arm.

Sådant/ O Christen/ enär tu betrachtar/ hoo ästu/
som icke ält timeliga/ ja och tig selfwan gierna förachtar/ på
thet tu må ehernā these **H**errans gårdar/ och så herlighetenes
osörwanskelige Crono. Betrachta doch att här i werlden
är idel oro/ men ther en stadigwarande frögd. Här kan
annorlunda om Aftronen wara än om Morgo-
nen war; men ther en beständig lyck saligheet. Hwad är
tin wandring annat/ än en slivrig och med många tårar vpsölt

3

länner

Cap. 4. 9. 10.

6. 7. 9. 10.

Matt. 13. 43

1. Cor. 15. 53

Sap. 5. 16.

Görmaning

Psal. 84. 3

1. Pet. 5. 4.

Syr. 18.

Rom. 7. 24.

Job. 11. 16.

Mat. 17. 4.

Sal. 42. 3.

Psal. 84. 1. 2.

Jämmer och dödsdaal? Hur twelar tu att söka roligheeten /
och med Apostelen sucka / **Hoo** skal lösa mig ifrån
thenna dödens kropp; på thet tu således en gång må
förgåta uselheterna. Petrus Apostelē får en gång nåmbf.
uti Christi Förklaring på berget see en lysten försmaf af
Himmelens Härligheet / straxt ropar han och säger: **H**erre
här är of gått att wara / will tu så willia wij
göra of tree Hyddor. Ach gifwe Gud / att tu som
the Himmelska Hyddor åtänker / en förgåta troinnerligen att
sucka: **M**in Siäl törstar effter Gud effter then
leswande Gud: när skal iag ther till komma / att
iag måtte see Gudz ansichte / och åter: **H**uru lusti-
ga äro tina boningar / **H**erre Sebaoth. **M**in
Siäl längtar och trångtar effter **H**errans gär-
dar / min Kropp och Siäl frögdar sig i leswan-
des Gudi. **E**ya wore wy ther! **E**ya wore wy ther!

Et sådant rätt Christens både **S**orge och **T**riumph.
Roop / som här till omtalt är / hafwer och thet Gudfruch-
tige **M**atrona / wår **S**alige i **H**erranom affjonnade **S**ys-
ter / i sin wålmacht alid och städze åtäncht Förachtandes
all thetne werldenes fåfångia / som och täligen vndragandes
thes uselheet och ålende i åstādande till then oförgängelige
lifzens härligheet / uti hwilkens betrachtande hon hafwer låtit
sin Siäl hwila. Fast högre stättade hon then tillkommans
de the Christinas frögd / än alle thetne förgängelige tijdz häf-
wor. **H**warföre hon och kiämpat hafwer en god kamp /
behållit **T**rona och ett gätt samwete / och bekömit then ewi-
ga herlighetens oförwanstelige **T**rono.

Man merker / att öfwer hennes fränfålle falla beta-
tårar / och är detta icke stort till vndrandes; **E**y här hafwer
mannen

mannen alt förtidigt bortmist i den sällige R. Måla/ För
äldrarna sin R. Dotter/och Systerens sin behagelige Sy-
ster. Men kom doch ihog hwad Gud talar till Ezechiel
Propheten (hwilke tu nu warande Enslinge icke olift blef-
wit/ som vnder tina Embetes syflor och fierran stadder / o-
förmodeligen får höra ett swårt budskap) tu menniskio-
barn/ sij/ iag skal genom ena plågo taga dig bort
tin Sgons lust: men tu skal intet beklaga dig el-
ler gråta/ eller fälla några tårar.

Ez: 24. 16.

Kommen ihog det Jesus enår han seer Enkiones
Eni Nain till sin hwilo Cammar utbåras/säger till Modre:
Gråt intet. Kommen ihog / att den samma wår Frelfare/
tå han kom till Lazari graf och siå see hans syster grå-
ta/ och Juderna som woro komne med henne
och gråta/ förbittrades han i Andanom och be-
dröfwades i sig sielf. Och hwem är thet som sådant
kan/eller/ der han förmodde/ skäligen wille ändra? Ingen är
som sin wån önskar åter igien i Fångelses som thet en gång
har vndslupit? Hwem är ibland oss som icke frögdas/tå hä-
wre owäder och stor storm kommen är? ingen wthan then af-
wunnsfulla misunnar sin nåsta sin roo och fädernesland.
Hwem will tåther öfwer qwida/ att Gud thetne wår Sal.
Christendoms Syster till himmels glädie bortrycht hafwer?
Hon är gängin ditt wå alle åstunda komma. Såsom Gudi
behagade/så är thet skedt/ thet före och wå rätteligen alt thet
ta med Gudz låf åståde och slute: **H**Erren gaf och

Luc. 7. 13.

Joh. 11. 33.

Job. 1. 21.

HErren tog/ wålsignat ware Herrans
namn. Amen/ O Jesu/
Amen.

PERSONALIA.

Aldenslund en Christelig och lästlig plågsed är / att man wid sådane jordesårder / om de Saligen affskildes hederlige vpkomst / lästvärde lesverne och Christelige afgång / dem till sista åhra och ihugkommelse / något plågar att berätta ; ty kan man icke vnderlåta / thet som föllier korteligen thenna Hederwärde och förnehme Gudz Försambling förhålla.

Åhr 16 är denne wär Sahl. Christendoms Enster / Ehreborne / Gudfruchtige och Dygderyke Matrona H. Catharina **Mört** hyt till werlden född af Christelige och Förnehme Föräldrar. Fadren är Ehreborn och Wällit **Erick Mazon Mört** / berömlig Handels- och för detta Rådman uti denna Staden. Hennes Moder / then Ehreborne / Gudfruchtige och Dygdesamme Matronan / **H Malin Mörtmans**. Hwilla nu theenne sin Salige Dotter icke utan stor hiertans sorg sölgachtige äre till sin lägerstad och hwilorum. Och hafwa these hennes R. Föräldrar straxt effter den naturlige Födelsen befordrat henne till Doop och Christendom / att hon i det Heliga Trefaldighes namn är igenom wadm och andanom och Jesu Christi blodzstänkelse född på nytt till Gudz Barn och thet ewiga lifwes arffskap; låtandes de der hoos sig angelägit wara / huruledes hon uti sin barndom skulle hållas till Gudz fruchtan och ett Christeligit lesverne. Och såsom the wid Åhrens mera tilltagande förmerchte henne wara ett barn af god art / ty försummade the intet thet henne både till Gud som och till dygdene leda kunde. Låto altså henne vnderwisas att lära läsa och skrifa ; och besynnerligast af sin R. Moder bles hon tillhållen att sig förmera uti huushåldzaker / och the stycken som ertlige qwinns personer wäl anstå oc bepryda. Ut hwilket all hon både gaf det hopp om sig / såsom och sine R. Föräldrar så i ihanda gick / så att hwar och en som i dett huset wistades eller henne kände / kunne noggsamt

afuga

afstaga henne med tyden blifwa en berömlig och dygdig ^{fatt/}
na och huushållersta.

Åhr 167 som war hennes 16 ^{Åhrer / som god samling/}
nådige försyn sampt Föräldrars och Förwarters goda samtycke / uti en
läsligit Echtenskapz förbund / med henne sin efterlätnet S. Man och W
ka / Ehreborn och Wäll: Nils Michelson Järf / personlig Borgs
re och Handelsman uti henna Församlingen. Med hwilken hon alle
nast i Åhr och Månader hafwer sammanleswat.

Uti thetta sitt Echtenskap hafwer hon sig emot sinom man
så förhållit / att han nu med hertans tårar en nogsame kan beklaga
sig wara ifrånrycht / then med ett kiärligit och liufigit omgånge siädze
kunde sig möta / sampt med råd och dåd i huushåldet lätta och vnderstöd
dia. Sine Föräldrar / Syston / Släkt och Förwarter hafwer hon
all åhra / tiensst och benågenheet bewist ; och emot hwar Wienniskia af
hwariehandas stånd sig så förhållit / att alle som med henne omginges /
hafwa henne ärat / och nu med beröm på des dödemull ihugkomma.

Huru From och Gismild hon hafwer betedt sig emot the fattig
ga / funna wäl the som henne hafwa tillitat / bära wittnesbörd / hwilka
och thesfore hennes dödelige fränsälle sorgeligen beklaga.

Hwad hennes Saliga hädanfärd och afsted anbelangar / haf
wer H Erren Gud förledne ^{täck hemsöktia henne med}
en swår Bröst / och Magewärck / hwilken mera och mera förökades med
någre andra swåra tillfälligheter ; Och ehuru wäl Siukdomen syntes uti
Majo någorlunda återwända / så att hon och sielf ett godt hopp gaf om
ett önskeligit wälstånd / war thet doch en länge / för än dödzens pylar
henne åter / doch nästan med slaka swårheter / som förr behåstade / in
till des hon och sielf måste bekänna sig en längre funna vthårda / och
thesfore nu åstunda stiliass hädan / och komma till sin Frälsareman JE
sum / hwilken hon och troligen med ett fast hopp och tålmod dageligen
åskallade tröstandes sig med Gudz Ord ; att Gudz Sons blod skulle

alla Synder: hvarföre hon och offra stilde sin Siäl med
i öfwer henne förklarade äre/ wäl wetandes at Gud i sin
sin Siäl skulle utaga ifran dödzens smärko/ och afswä
da edrar af sinu Ögon. På hwilken stadiga tillsörficht hon och lät
sig falla Predikanten och Gudz Ordz Tienare/ som både med skris
tenes tröst och ihet Heliga Altarens Sacramente kunne sig weder
qweckia och styrkia. Ut hwilket Gudelige förehafwande hon med en
stadig troo och hopp framhårdade in till den floctan effter
Middagen. Då Gud henne i en rolig och salig stund uhr denne jäms
merdalen affodrade/ sådan hon här leswat hafwer Uhr Månar
der och Dagar.

Gud förlåne oss samplige med henne effter en Salig död
en frögdefull upståndelse på then store HERS
rans tillkommelses Dag!
Amen / Amen.

